



STORTINGET

Representantforslag 57 S

(2024–2025)

fra stortingsrepresentantene Kjell Ingolf Ropstad, Olaug Vervik Bollestad
og Dag-Inge Ulstein

Dokument 8:57 S (2024–2025)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Kjell Ingolf Ropstad, Olaug Vervik Bollestad og Dag-Inge Ulstein om å be det internasjonale atomenergibyrået foreta en gjennomgang av forutsetningene for å etablere kjernekraft i Norge

Til Stortinget

Bakgrunn

Den 21. juni 2024 oppnevnte regjeringen et offentlig utvalg som fikk i mandat å utrede kjernekraft som en mulig energikilde i Norge. Utvalget har fått et konkret, men bredt mandat. De skal blant annet vurdere hvordan kjernekraft passer inn i det norske kraftsystemet, regulatoriske rammebetingelser, avfalls løsninger, kompetansebehov, atomsikkerhet, beredskap, sikring, ikke-spredning, relevante innsatsfaktorer og krav for egnede lokasjoner.

Det internasjonale atomenergibyrået (IAEA) er en uavhengig internasjonal organisasjon som er tett knyttet til FN. Organisasjonen har siden sin oppstart i 1957 arbeidet for at atomteknologi skal brukes trygt til sivile formål, samtidig som de har kontrollert at kjernefysisk materiale ikke skal brukes til å lage atomvåpen. I 2005 vant de Nobels fredspris for sitt arbeid på dette området.

Norge er blant landene som har vært medlemmer av IAEA siden deres oppstart. IAEA tilbyr sine medlemsland en tjeneste kalt Integrated Nuclear Infrastructure Review (INIR). Dette er en gjennomgang av landets forutsetninger for å etablere kjernekraftverk.

En INIR-revisjon vil skape et nøytralt faktagrunnlag som kan legges til grunn for både kjernekraftutvalgets arbeid og behandling av de tre konkrete prosjektene som Norsk Kjernekraft har meldt inn til Energidepartementet.

Energidebatten er i betydelig grad drevet av aktører som kjemper for sine særinteresser. En INIR-revisjon er derfor en unik mulighet til å få en nøytral beskrivelse av fakta, utarbeidet av internasjonale eksperter som ikke har noen form for bindinger til kommersielle eller politiske aktører i Norge.

En INIR-rapport vil kunne danne grunnlaget for videreutvikling av det juridiske rammeverket for kjernekraft. Den vil også belyse mulighetene for industriutvikling gjennom utnyttelse av norsk industrikompetanse i leverandørnæringen for kjernekraftverk. Norske selskaper har omfattende kompetanse innen bygging og drift av kompliserte anlegg som oljeplattformer, skip og prosessanlegg. Dette er kompetanse som på sikt kan komme til sin rett i kjernekraftbransjen, og IAEA kan hjelpe Norge med finne ut hvordan det kan gjøres.

Det vil også være en positiv kunnskapsrapport som kjernekraftutvalget kan ha stor nytte av i sitt arbeid. Rapporten vil gi utvalget et godt faktagrunnlag som kan hjelpe dem å svare ut sitt eget mandat. Departementet uttalte ved oppnevningen av kjernekraftutvalget følgende:

«det er behov for å fremskaffe et oppdatert og solid kunnskapsgrunnlag om kjernekraft som mulig energikilde i det norske kraftsystemet.»

Ved oppnevningen av kjernekraftutvalget uttalte departementet at kjernekraft er en «kompleks energikilde, som berører en rekke samfunnsområder».

Dette indikerer et bredt spekter av hensyn som krever en omfattende utredning.

En INIR-rapport vil gi en apolitisk vurdering fra eksperter i tråd med internasjonal beste praksis og kan gjennomføres på kort tid. Sett vekk fra for- og etterarbeid, gjennomførte Polen nylig sin INIR-revisjon på under to uker.

Kjernerkeft har blitt en viktig del av energidebatten og ligger an til å bli et stort tema i valgkampen i 2025. Et solid faktagrunnlag vil bidra til en faktabasert og minst mulig polarisert debatt, og derfor er det viktig å få gjennomført en INIR-revisjon så raskt som mulig.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

for s l a g:

Stortinget ber regjeringen sende en forespørsel til IAEA om å foreta en gjennomgang av Norges forutsetninger for å etablere kjernerkeft (en INIR-revisjon), med mål om å presentere resultatet fra revisjonen innen juni 2025.

30. januar 2025

Kjell Ingolf Ropstad

Olaug Vervik Bollestad

Dag-Inge Ulstein